

31.

foglalkozás

Tantervi vonatkozás

Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség: A tanuló felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit. Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök.

Kulcsszavak

érezkszervek, érzékelés, szem, szemhéj, látáshiba, szemüveg, fül, hallójárat, orr, nyelv, ízlelés, szaglás, bőrérzékelés

Természettudományos megismerési módszer

megfigyelés, leírás

Fejlesztett készségek, attitűdök

Személyiségfejlesztés
Szociális kompetencia
Információszerzés
különböző forrásokból

Mit készítsenek elő?

tabletek/okostelefonok, füzet, íróeszköz, háztartási csomagolópapír, gyurmagasztó, színes filctoll, rajzeszközök; az érzékpróba eszközei

Mit akarunk elérni?

Ráhangolódás a témára.

Mit fogunk csinálni?

Közös olvasás, irodalmi mű feldolgozása és beszélgetés.

„Jól csak a szívével lát az ember”

(TERMÉSZETTUDOMÁNY, BIOLÓGIA, MAGYAR IRODALOM)

„Fordítsd felém füledet, hallgasd meg beszédemet!”

Zsolt 17,6

Miről szól ez a tanegység?

A foglalkozáson az érzékszerveinket tesszük próbára, és kiderítjük, hogy vajon jól tényleg csak a szívével lát az ember?

Áttekintő vázlat

31.1. „Jól csak a szívével lát az ember”	15 perc
31.2. Érzékpróba	30 perc
31.3. Érzékszerveink működése	35 perc
31.4. Vigyázzunk rá, mint a szemünk fényére!	10 perc
Összesen	90 perc

Előkészületek

A foglalkozáshoz szükséges kellékek és nyomtatott segédanyagok előkészítése.

Az érzékpróba előkészítése:

fűszerek az illatpróbahoz: szegfűszeg, bors, fahéj, szerecsendió,

a tapintáspróbahoz kis zsákokba: dió dióhéjban, pucolt mogoró, toboz, levél, fahéjrúd, stb.

FELADATOK LEÍRÁSA

31.1. Jól csak a szívével lát az ember

15
perc

A foglalkozást egy kedves könyvvel, Antoine de Saint-Exupéry: *A kis herceg* című könyvével kezdjük!

Olvassuk fel a gyerekeknek a bizonyára már mindenki által hallott idézetet:

„Jól csak a szívével lát az ember, ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Kérjük meg a gyerekeket, hogy készítsenek rajzot/illusztrációt/festményt erről a szalólógóról!

Mire van szükségünk ehhez a feladathoz? rajzeszközök

Mellékletek

31.1. A kis herceg (részlet)

Mit akarunk elérni?

Az érzékszervek gyakorlati próbája.

Mit fogunk csinálni?

Játék az érzékszervekkel.

Mire van ehhez szükségünk?

Érzékpróba eszközei.

Mellékletek

31.2. Látáspróba

A kis herceg

- Miért írhatta ezt a szerző : „Jól csak a szívével lát az ember”?
- Számodra mit jelent ez a kifejezés?
- Tudnátok-e olyan hasonlatot mondani még ezen kívül, ahol valamilyen érzékszervünket, vagy valamilyen érzékszervünk feladatát helyettesítjük egy mondásban?

31.2. Érzékpróba

30
perc

Ebben a részben a gyerekek érzékszerveit tesszük próbára.

A tanulókat célszerű 4-5 fős csoportokba osztani és a csoportoknak megfelelő számú állomást létrehozni az alábbi érzékpróbákból, így forgószínpadszerűen tudnak minden érzékszervet kipróbálni.

Vedd figyelembe!

Érdemes lehet mind több fűszert és zsákbamacskaanyagot előkészíteni, így nagy létszámú osztályok esetében két kisebb állomáskörben is játszhatnak a gyerekek, és minden állomásból kettőt állíthatunk fel.

Illatvizsga

Kis, lezárható tégelyekbe öntsünk különféle fűszereket pl. bors, fahéj, szegfűszeg stb. A gyerekek feladata, hogy felismerjék a fűszereket!

Variáció

Ha nem ismerik pontosan az adott fűszer nevét, akkor próbálják meg azt leírni, milyen illatú az adott (pl. 1. számú) tégelyben lévő fűszer. Ehhez az is célszerű, ha nem látják, mit szagolnak, mert az már előzetes feltevéseket fog beindítani.

Zsákbamacska

Kis, nem átlátszó zsákokba/zacskókba rejtünk el különféle természeti kincseket, pl. fahéjrudat, dióhéjat, tobozt stb.

A gyerekek feladata, hogy a zsákba benyúlva kitalálják, mi lapul benne.

Látáspróba

A gyerekek egyesével próbálják megoldani a látáspróba feladatát – mit látnak a képen? **(31.2. melléklet!)**

Mit akarunk elérni?

Az érzékszervek működésének megismerése.

Mit fogunk csinálni?

Csoportmunkában ismerkedünk az érzékszervekkel.

Mire van ehhez szükségünk?

tabletek/okostelefonok, füzet, íróeszköz, háztartási csomagolópapír, gyurmagasztó, színes filctoll

Mellékletek

31.3. Csoportfeladatok – érzékszervek

Mit akarunk elérni?

Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök megismerése.

Mit fogunk csinálni?

Közös beszélgetés. Páros játék.

Mire van ehhez szükségünk?

tabletek

Mellékletek

31.4. Játékok (linkgyűjtemény)

31.3. Érzékszerveink működése

35
perc

A gyerekeket 5 csoportba osztjuk. Mindegyik csoport egy-egy érzékszervvel ismerkedik meg közelebbről. (Lásd **31.3. melléklet**, használhatunk internetes forrásokat.) Csoportmunkára javasolt időkeret: 20 perc. A csoportok bemutatják plakátjaikat.

31.4. Vigyázzunk rá, mint a szemünk fényére!

10
perc

A gyerekekkel közösen összegyűjtjük, hogy milyen érzékszervi betegségekről hallottak már. Majd arra hívjuk fel a figyelmüket, hogy sokféle betegség kialakulása megelőzhető egy kis odafigyeléssel. Tableteken, párosával játszunk! (**31.4. melléklet**)

Variáció

A játékokat nyomtatott verzióban is játszhatjuk.

Az órát közös értékeléssel zárjuk!

Otthoni feladat

A gyerekek feladata, hogy keressenek „leg”-eket, extrémításokat az állatvilágban különböző érzékszervek kapcsán. Pl. a kutyák sokkal többféle szagmintát képesek érzékelni, mint az emberek. A macskák pupillája akkorára tud tágulni, hogy tulajdonképpen a koromsötétben is látnak (legalábbis fényfoltokat).

Felhasznált és ajánlott források

- Az érzékelés: https://www.nkp.hu/tankonyv/termesztudomany_5_nat2020/lecke_08_006
- Színteszt: https://agyasztaltv.blog.hu/2010/06/11/szinteveszt_e_vagy